

Rektorn vid Ängslättskolan

Tillsyn i Ängslättskolan

2010-07-01

Limhamn-Bunkeflo stadsdelsfullmäktige

1 (4)

Dnr 43-2009:3755

Skolbeslut för grundskola och obligatorisk särskola

efter tillsyn av Ängslättskolan
i stadsdel Limhamn-Bunkeflo, Malmö kommun

Tillsyn i Ängslättskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–5

Obligatorisk särskola årskurs 1–10

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Ängslättskolan och stadsdel Limhamn-Bunkeflo skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Då skolan inte redovisar sammanställningar av kunskapsresultat i alla ämnen som eleverna får undervisning i framträder inte bilden av skolans samlade resultat tydligt. Det är angeläget att uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling systematiseras över tid och i alla ämnen på ett sådant sätt att rektorn har en samlad bild av elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen. Utvärderingar och analyser av lärarnas metoder i skolans lärandemiljö i förhållande till det nationella uppdraget och elevernas kunskapsutveckling behövs då det blir ett viktigt underlag för beslut om organisation, resurser och stödinsatser.

Lärarnas sätt att formulera de skriftliga omdömena och att formulera målen i de individuella utvecklingsplanerna visar på att de i högre grad behöver stå i relation till de nationella målen. Genom tydligare anknytning av utvecklingssamtalen till kursplanemålen kan föräldrarnas möjligheter att stödja elevernas lärande förbättras. Det skulle också öka elevernas egna möjligheter att ta ansvar sitt eget lärande och att utöva inflytande på undervisningen. Tillsynen visar att det finns variationer i hur mycket inflytande eleverna har. Elevinflytandet varierar mellan lärarna och elevernas upplevelse av inflytande varierar också i relation till ålder. Detta påtalades även i den förra tillsynen. Således behöver lärare och elever i större utsträckning gemensamt planera och utvärdera undervisningen så att eleverna får möjlighet att påverka, ta ansvar och vara delaktiga efter deras ålder och mognad.

Skolan ägnar sig åt ett aktivt och målmedvetet arbete mot kränkande behandling, men skolan har en gemensam likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling för både grundskolan och den obligatoriska särskolan, vilket inte är förenligt med kraven i lagen.

Skolinspektionen har i tillsynen av Ängslättskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Grundskolans individuella utvecklingsplaner som ska ge elev och vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling uppfyller inte författningens krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen),
- Rektorn tar inte i tillräcklig utsträckning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå målen. (2 kap. 2 § första stycket skollagen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar),
- Rektorn och lärarna arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad. (4 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Lpo 94, 2.8 Rektorns ansvar),
- Studiehandledning på modersmålet ges inte i tillräcklig utsträckning till alla elever som behöver det. (5 kap. 2 § grundskoleförordningen),
- Den obligatoriska särskolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav. (14 a kap. 8 § skollagen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1–3.

Rektor och stadsdel Limhamn-Bunkeflo har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för stadsdel Limhamn-Bunkeflo meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och stadsdel Limhamn-Bunkeflo snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Evy Öst och Christina Ridderman Karlsson.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind

Enhetschef

Cecilia Rösténus

Undervisningsråd/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av Ängslättskolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för grundskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för obligatoriska särskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i stadsdel Limhamn-Bunkeflo under maj 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i stadsdelen. Skolinspektionen besökte Ängslättskolan den 4 maj 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela stadsdelen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i stadsdelen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i stadsdelen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att stadsdelsbeslutet meddelades.

Skolinspektionens tillsyn i Malmö kommun kommer slutligen att redovisas i ett kommunövergripande beslut som även avser den verksamhet som delegerats till stadsdelsnämnderna och Utbildningsnämnden. Beslutet riktas till Malmö kommun såsom huvudman och ytterst ansvarig för den delegerade verksamheten.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från stadsdelen och Ängslättskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Ängslättskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om stadsdelen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Ängslättskolan

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	110
Grundskola	445
Obligatorisk särskola	19

Källa: Skolans uppgifter 2010-02-26

Ängslättskolan är en skola med förskoleklass och grundskola årskurserna 1–5 fördelade på 24 klasser samt fritidshem samt obligatorisk särskola. Skolan är belägen i södra delen av Malmö kommun i Bunkeflostrand. I rektorsområdet finns också stadsdelens förberedelseklass. Skolan arbetar med profilen "Hälsofrämjande skola" vilket bland annat innebär att den dagliga, fysiska aktiviteten sätts i centrum.

Den obligatoriska särskolan på Ängslättskolan består av grundsärskola med 6 elever inskrivna och träningsskola med 13 elever inskrivna. Arbetslaget för särskolan har elever i fyra åldersblandade klasser, där eleverna arbetar efter träningsskolans eller grundsärskolans kursplaner.

Rektorn, som har ansvar för förskoleklass, grundskola och fritidshem har pedagogisk högskoleutbildning och rektorsutbildning.

Tillsynsprotokoll för Ängslättskolan, grundskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☒

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☐

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☒

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolans individuella utvecklingsplaner som ska ge elev och vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling uppfyller inte författningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Samtliga elever på Ängslättsskolan har en individuell utvecklingsplan med skriftliga omdömen som upprättas vid de utvecklingssamtal som lärare, elev och elevens vårdnadshavare genomför minst en gång per termin. Enligt Skolverkets allmänna råd bör de skriftliga omdömena utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen och lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera till fortsatt lärande. Ett skriftligt omdöme kan utformas som text eller som symboler som i några steg beskriver elevens kunskaper. Om ett omdöme utformas med hjälp av symboler är det viktigt att omdömet kompletteras med en mer nyanserad beskrivning för att göra informationen om elevens kunskaper tydlig. De individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av visar på en variation i kvalitet och att arbete återstår innan dessa uppfyller författningarnas krav. Den individuella utvecklingsplanen och de skriftliga omdömena beskriver huvudsakligen i positiva ordalag elevens personliga egenskaper men i liten omfattning elevernas kunskapsutveckling i förhållande till målen i respektive ämnen. Lärarna skriver enbart ett ämnesövergripande omdöme i de samhälls- och naturorienterande ämnena, varför eleverna inte får skriftliga omdömen i samtliga av de ämnen eleven får undervisning i. Av de allmänna råden framgår vidare att om rektorn beslutar att skriftliga omdömen ska ges om elevens utveckling i övrigt, kan utvecklingen av de förmågor som anges i till exempel avsnitten 2.1 Normer och värden samt 2.3 Ansvarstagande och inflytande i Lpo 94 tjäna som vägledning. Om en skola ger skriftliga omdömen om elevens utveckling i övrigt ska det framgå mot vilka mål elevens utveckling bedömts. Några av de omdömespunkter som finns med där har inte någon koppling till mål i läroplanen som exempelvis om eleven är koncentrerad, passar tider och gör läxor.

Av intervjuerna med skolledningen framgår att arbetet med att utveckla de individuella utvecklingsplanerna och också de skriftliga omdömena är ett prioriterat arbetsområde men menar att detta är något som behöver vidareutvecklas.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn tar inte i tillräcklig utsträckning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket skollagen

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Av Skolverkets inspektionsrapport från 2006 framgår att Ängslättskolan behövde utveckla arbetet med kunskapsuppföljningen i fler ämnen än engelska, matematik och svenska. Denna kritik kvarstår då skolan inte har någon övergripande sammanställning och utvärdering av resultaten i alla ämnen och årskurser. Enligt rektorn förs dock kontinuerliga diskussioner i arbetslagen och rektorn informerar sig genom elevernas IUP med skriftliga omdömen samt genom sammanställningar av resultaten på nationella prov i svenska, matematik och engelska i årskurs 3 och 5. Skolan saknar en dokumenterad sammanställning, utvärdering och analys av resultat i alla ämnen. Rektorn saknar därmed ett viktigt underlag för beslut om organisation, resurser och stödinsatser, något som kan vara avgörande för elevernas kunskapsutveckling. Eftersom skolan inte analyserar orsaker till de resultat som skolan når kan skolan inte definiera utvecklingsområden och därför finns heller inga definierade åtgärder för utveckling.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektorn och lärarna arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Lpo 94, 2.8 Rektorns ansvar

Motivering:

Vad gäller elevernas inflytande över undervisningen menar rektorn att elevernas inflytande över arbetsformer kommit längre än över innehållet i undervisningen. Elevinflytandet på Ängslättskolan handlar enligt Skolinspektionen till stor del om formellt elevinflytande i olika "råd". Inflytande och delaktighet i undervisningen verkar till största delen vara byggt på spontana idéer och valmöjligheter. Elevernas intryck är att de inte får bestämma särskilt mycket, men de berättar att de får välja ordning på arbetsuppgifter, bestämma gruppindelning och i något fall innehåll och arbetsformer. Intervjuade lärare menar att det inte finns någon gemensam diskussion kring hur elevinflytande ska gynnas i undervisningen. Då samtliga lärare fortfarande inte ger eleverna möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer, samt inte utvärderar undervisningen i tillräcklig omfattning tillsammans med eleverna i enlighet med läroplanens krav är det av stor vikt att skolan, under ledning av rektorn, arbetar fram ett gemensamt förhållningssätt, också detta i syfte att höja måluppfyllelsen. Trots rektorns och personalens intentioner att på olika vis öka elevinflytandet behöver skolan arbeta mer aktivt för att eleverna ska känna delaktighet och ges tillräckliga möjligheter till inflytande över undervisningens planering och genomförande. Detta påpekades också i Skolverkets inspektionsrapport från 2006.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Studiehandledning på modersmålet ges inte i tillräcklig utsträckning till alla elever som behöver det.

Författningsstöd:

5 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Av intervjuerna med lärarna och rektorn framgår att skolan på ett medvetet sätt arbetar med nyanlända elever för att de inte ska behöva stanna upp i sin kunskapsutveckling i alla andra ämnen bara för att de också behöver lära sig svenska språket. Vissa elever får tillgång till studiehandledning för att kunna följa undervisningen i andra ämnen, men inte alla som behöver det. Enligt rektorn är anledningen till det att trots ansökan hos

Malmö kommuns centrala modersmålsenhet tilldelas skolan inte stöd i den omfattning som eleven har behov av. Skolinspektionen menar att detta inte är någon anledning till att studiehandledningen ska utebli om eleven har detta behov, utan att skolan ytterligare måste anstränga sig för att ge eleven den studiehandledning eleven behöver.

Tillsynsprotokoll för Ängslättskolan, obligatorisk särskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☐

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☐

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräcklig utsträckning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen första stycket

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn uppger i verksamhetsredogörelsen till Skolinspektionen att eleverna nått målen i läroplanen utifrån sina förutsättningar. I den kvalitetsredovisning från läsåret 2008/2009 som Skolinspektionen tagit del av finns inte någon utvärdering av särskolans resultat, men av andra prioriterade utvecklingsområden. Skolan saknar en dokumenterad sammanställning, utvärdering och analys av resultaten i den obligatoriska särskolan. Rektorn saknar därmed ett viktigt underlag för beslut om organisation, resurser och stödinsatser, något som kan vara avgörande för elevernas kunskapsutveckling. Eftersom skolan inte analyserar orsaker till de resultat som skolan når kan skolan inte definiera utvecklingsområden och därför finns heller inga definierade åtgärder för utveckling inom detta område.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Ängslättskolan har en gemensam likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling för både grundskolan och den obligatoriska särskolan, vilket inte är förenligt med lagen då det ska finnas en plan för varje enskild verksamhet. Planen beskriver skolans förebyggande arbete samt hur skolan arbetar för att upptäcka, utreda och åtgärda kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan samlar planerna i ett dokument, men det ska framgå vilka åtgärder som behövs i varje enskild verksamhet för att förebygga kränkande behandling av barn och elever.